Pekka Pesonen a riadenie rizík v agropotravinárstve

Z pohľadu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory bolo mimoriadne dôležité, že sa konferencie zúčastnil aj generálny sekretár organizácie COPA COGECA Pekka Pesonen. Do Bratislavy ho na toto podujatie pozval predseda SPPK Emil Macho, a to práve v období, keď sa najsilnejšia agropotravinárska samospráva na Slovensku stala oficiálnym členom organizácie COPA COGECA.

Ranná diskusia

P. Pesonen a E. Macho sa ešte pred začiatkom konferencie zúčastnili ranného stretnutia s podpredsedníčkou vlády SR a ministerkou pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabrielou Matečnou, generálnym riaditeľom Sekcie potravinárstva a obchodu MPRV SR Milanom Lapšanským a Helenou Lettrichovou zo Stáleho zastúpenia SR pri EÚ v Bruseli. Počas diskusie hovorili o Spoločnej poľnohospodárskej politike, organizácii COPA COGECA a nekalých obchodných praktikách.

Silnejší hlas pre Slovensko v EÚ

Pre SPPK je spravodlivá a silná Spoločná poľnohospodárska politika po roku 2020 prioritou. V spolupráci s Konzorciom nevládnych organizácií, poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov z ČR a SR pre reformu SPP po roku 2020 naďalej presadzujeme silný rozpočet pre SPP 2020 + v rámci nového viacročného finančného rámca, nastavenie spravodlivých podmienok poskytovania podpôr v rámci SPP, zachovanie úrovne finančnej obálky pre viazané priame platby. Nová SPP musí prispieť k vyššej konkurencieschopnosti EÚ ako celku a prispievať k harmonizácii vývoja naprieč členskými štátmi EÚ. Zásadné je aj to, ako bude vyzerať oficiálna definícia aktívneho farmára.

„Na Slovensku je štruktúra fariem nastavená tak, že je tu priestor pre všetkých, či sú to malí alebo veľkí poľnohospodári“, povedal predseda SPPK Emil Macho počas tlačovej besedy. Podľa generálneho sekretára Pekku Pesonena je však predstava o poľnohospodárstve v podobe pár kráv a sliepok v dnešnej dobe nereálna. *„Ak chce menší farmár optimálne fungovať, musí priniesť pridanú hodnotu,“* upozornil P. Pesonen.

Pri diskusii o otázke stropovania má SPPK a COPA COGECA rovnaký názor. "*V EÚ máme veľké rozdiely medzi jednotlivými členskými štátmi. To, čo pasuje pre Maltu, nie je výhodné pre vás. Náš názor preto je, aby bola otázka stropovania priamych platieb na dobrovoľnom rozhodnutí jednotlivých krajín EÚ,“ dodal P. Pesonen.*

Práve v presadzovaní aj takýchto názorov na pôde európskych inštitúcií sú slovenskí poľnohospodári a potravinári vo veľkej nevýhode. Ako krajina totiž nemáme žiadne zastúpenie v rámci poľnohospodárskeho výboru Európskeho parlamentu. Aj preto je jedným z cieľov predsedu SPPK, informovať budúcich lídrov kandidátok politických strán pred voľbami do Európskeho parlamentu o dôležitosti témy poľnohospodárstva a potravinárstva práve na úrovni Európskeho parlamentu.

S Predstavenstvom

Generálny sekretár COPA COGECA Pekka Pesonen sa 17. októbra stretol aj s členmi Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Stretnutie na takejto úrovni bolo mimoriadne dôležité vzhľadom na obnovené členstvo SPPK v COPA COGECA.

Práve diskusia „face to face“ medzi P. Pesonenom a vedením Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory bola mimoriadne dôležitou štartovacou pozíciou pre vzájomnú spoluprácu a následné presadzovanie názorov aj slovenských poľnohospodárov na pôde európskych inštitúcií. Pred SPPK stoja mnohé výzvy súvisiace práve s členstvom, o ktorých otvorene pred členmi predstavenstva hovoril práve generálny sekretár P. Pesonen.

„Naše členstvo v COPA COGECA nesmie ostať len na papieri. Vstúpili sme do tejto organizácie v mimoriadne zložitom období, aké máme doma na Slovensku, ale aké zažívame aj v súvislosti s tvorbou novej poľnohospodárskej politiky. Potrebujeme postupne robiť filter z toho množstva informácií, ktoré v Bruseli budeme dostávať a z neho potom čerpať v rámci oficiálnych a neoficiálnych rokovaní s politikmi a odborníkmi priamo z praxe na Slovensku,“ prízvukoval Emil Macho.

Chcú počúvať zdola

COPA COGECA ponúka v rámci členstva pre SPPK možnosť zorganizovať stretnutia priamo s vyslanými odborníkmi, ktorí sú dlhoroční profesionáli pre mnohé sektory agropotravinárstva. Odborníci si vypočujú názory Slovákov, ich problémy a následne navrhnú spôsob riešenia práve na úrovni COPA COGECA alebo aj samotnej Európskej komisie.

Rokovanie s eurokomisárom

Druhý deň konferencie patril aj stretnutiu agropotravinárskych samospráv s komisárom EK pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Philom Hoganom. Emil Macho predstavil eurokomisárovi hlavné priority SPPK a aj fakt, že od polovice septembra je členom COPA COGECA. Zároveň uviedol, že slovenské poľnohospodárstvo je rôznorodé aj čo sa týka veľkosti fariem a ich štruktúry. Aj napriek tomu sa poľnohospodári potrebujú spájať a aj v rôznorodosti hľadať riešenia, k čomu by mala prispieť aj pripravovaná SPP 2020+.

Pohľad SPPK na riadenie rizík

Predseda SPPK predstavil počas konferencie pohľad SPPK na riadenie rizík. Poľnohospodárska prvovýroba je sektorom, na ktoré vplýva množstvo rizikových faktorov a nie všetky z nich dokáže poľnohospodár eliminovať vlastnými silami. Tieto rizikové faktory môžeme rozdeliť do štyroch hlavných skupín s dopadom na príjem poľnohospodára:

1. Cenové riziko (výkyvy cien komodít, rast cien vstupov, liberalizácia a globalizácia trhov)
2. Produkčné riziko (strata na úrode a kvalite vplyvom počasia, chorôb a škodcov)
3. Odrodové riziko (riziko odbytu málo žiadaných druhov a odrôd)
4. Politické riziko (zmeny politických rámcov – zmena legislatívy, nezáujem štátu o podporu poľnohospodárstva, nedostatok pracovnej sily, nezáujem o štúdium poľnohospodárskych odborov)

Riadenie rizík v poľnohospodárstve je témou, ktorá medzi poľnohospodármi rezonuje najmä v súvislosti s pribúdajúcimi extrémnymi výkyvmi počasia čoraz viac. Niektoré z rizík a ich dopadov vedia poľnohospodári zmierniť diverzifikáciou výroby, výberom a kombináciou plodín a odrôd, agrotechnickými opatreniami, komerčným poistením, zlepšením pracovných postupov, zvyšovaním produktivity práce a podobne. Na vykrytie niektorých, najmä politických a produkčných rizík to však nestačí.

Tu je potrebný zásah štátu podobne, ako je tomu v susedných krajinách. V Maďarsku funguje už niekoľko rokov veľmi úspešne dvojpilierový systém riadenia rizika (refundácia poistného a fond ťažko poistiteľných rizík), ktorý neustále zdokonaľujú. Prvý pilier obdobného modelu už roky funguje aj v Českej republike a druhý pilier pravdepodobne spustia v roku 2019.

„Vítam preto zorganizovanie medzinárodnej konferencie na takú dôležitú tému, akou hodnotenie a riadenie rizík v agropotravinárskom sektore je, a to práve na Slovensku. Verím, že bude rozvojovým impulzom, ktorý naštartuje systém hodnotenia a riadenia rizika nielen u nás, ale aj v ďalších krajinách. Teší ma, že sa agropotravinárstvo stalo témou a po 15 rokoch od vstupu do EÚ sa učíme fungovať v otvorenom európskom priestore aj v kontexte riadenia rizík“, dodal predseda SPPK Emil Macho.